

maa saa overgaa til saakaldt fri Ejendom mod Substitution af en Fideikommisskapital og saaledes, at der bliver Forfølsret til Jorden for Stat og Kommune og der paalægges en særlig Beskatning i Form af Jordskyld, Formueskat og Arveafgift.

Desuden har vi Pengefideikommisserne, ikke mindre end 113 Fideikommisser med 36 Millioner. Der er vistnok ogsaa Grund til at lægge en ordentlig Skat paa disse Kapitaler. I det hele er det mærkeligt, at man ikke under de nuværende Forhold, da vi i saa høj Grad trænger til Penge til Statens Fornødheder, har været opmærksom paa disse Kapitaler. Maa jeg i Forbindelse hermed nævne Klostrene Vallø og Vemmetofte. Jeg skal ikke omtaledem som Forsørgelsesinstitutioner, fordi det maaske ikke saa meget vedrører det foreliggende Forslag. Men jeg vil gøre opmærksom paa, at ogsaa de er Besiddere af rigt Jordegods og store Kapitaler. Disse Klostre har to Gange været behandlede i Kommission. Den første Gang var det en parlamentarisk Kommission som den, der nu foreslaas nedsat. Det var i 1871, efter at Sagen i Forvejen havde været drøftet her i Tinget. Jeg skal oplyse, at i 1870 manglede der kun 6 Stemmer i, at Folketinget havde vedtaget et Forslag af Berg, Winther med flere om Inddragelse af disse Godser under Rigsdagens bevilgende Myndighed. Saa vidt var man den Gang. I 1872 afgav den parlamentariske Kommission sin Betænkning, og i den kræver Flertallet med gode solide, historiske og juridiske Grunde, som jeg ikke skal komme nærmere ind paa, at Godserne inddrages til Fordel for de fattige i Landet. Vi er endnu ikke kommet videre. Sagen har, som sagt, to Gange været i Kommission. Hvis det kunde nytte, at den kom der tredje Gang, skulde vi gerne være med dertil. Det er ikke Smaating, det her drejer sig om. Der er ved disse to Godser Jorder og Kapitaler til en samlet Værdi af 40—50 Millioner. Saa meget vil det sikkert blive efter den Værdistigning, der har fundet Sted i Krigens Tid. Om Inddragning af disse Godser og Monopoler foreligger der ogsaa et fuldt færdigt Forslag, som den nye Rigsdag vil komme til at beskæftige sig med. Forslaget gaar ud paa at give Jorden og dens Udbytte tilbage til Arbejdets virkelige Udøvere og saaledes, at Kapitalen anvendes til Fordel for de fattige i Landet. Man vil overholde de Forpligtelser, der er indgaaede. Man spørger ikke om Persons Anseelse, saaledes som man gør

nu. I det Forslag, vi har stillet, spørger man kun, om de vedkommende er trængende, saa kan de faa Hjælp. Men saaledes som Forholdene er nu — desværre — paa disse Klostre, er det i det væsentlige kun de rige og de adelige, der hjælpes her, det er Døtrene af Adelen og de to øverste Rangklasser, som har deres Slaraffenland der, hvor man for at bruge en bibelsk Vending kan sige, at de hverken saar eller høster, de sanker ikke i Lade (Fraenkel: De spinder!) Nej, de spinder saamænd heller ikke . . . og, for at skrive det lidt om, Samfundet føder dem alligevel. Det er Folk fra de øverste Rangklasser, fra de betitlede og dekorerede Samfundslag, Damer ude fra de store Lensgodser, der i Forvejen har nok af denne Verdens Gods og Guld. De faar deres gode Forplejning i de jordiske Paradieser paa Vallø og Vemmetofte, og det til Trods for, at Klostrene ifølge alt, hvad der foreligger, utvivlsomt er Statsejendom. Alligevel lader man dem ligge derude som en Art selvejende Institutioner. Hvis Rigsdagen rakte Haanden ud efter dem, vilde det ikke være længe, før man havde det hele herinde og kunde anvende dem til Fordel for de fattige i Landet og for dem, der trænger i vort Samfund.

Det er uforsvarligt, at vi har ladet hele dette Forhold vedblive at eksistere, og det er paa Tide, at der nu — saak kan De kalde det Valgfæsk, eller hvad De vil — siges her fra Folketingets Talerstol, at det er en Sag, der skal sættes blandt de øverste paa Dagsordenen ved det forestaaende Valg. Og jeg vil gerne fremhæve, at Socialdemokraterne paa dette Omraade har deres Sager i Orden. Den ærede sidste Taler talte om Hø og Hakelse, om, hvad man fik i Tænderne o. s. v. Det ærede Medlem kan faa 3 fuldt udarbejdede Forslag vedrørende denne Sag. Dem kan han faa at tygge paa til det forestaaende Valg. Og saa vil jeg ønske, at han vil komme til den Erkendelse, at det er Sager, som det var værd for Rigsdagen at beskæftige sig med. Denne Debat skulde jo gaa ud paa netop at stemme Sindene til Løsning af disse store Opgaver, saaledes at man faar Kundskab om og Indsigt i de herhen hørende Forhold. Det er i alt Fald min Opgave her, og kunde det lykkes lidt overfor det ærede Medlem for Københavns 7de Valgkreds (Fraenkel), vilde jeg være meget glad derved.

Vi har altsaa vore rene og klare Standpunkter, som vi nu gaar ud til Vælgerne med, og jeg tvivler ikke om, at Væl-